MŠE SVATÁ

ŘÁD MEŠNÍ

(Ordo Missae)

Modlitba u stupňů oltáře

Když se kněz zcela oblékl ke mši sv., přistupuje s jáhnem a podjáhnem nebo jenom s ministranty k oltáři. Dole u stupňů vyjadřuje nejprve svou touhu po milostiplném oltáři:

Sacerdos: In nómine ✝ Patris, et Fílii, et Spíritus Sancti. Amen.

Introíbo ad altáre Dei.

Minister: Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.

Kněz: Ve jménu Otce ✝ i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Vstoupím k oltáři Božímu.

Ministrant: Před Boha, jenž je původcem radosti mé od mladosti mojí.

Následující žalm 42., jenž tak radostně vyznívá, vynechává se ve všech mších zádušních a po celou dobu pašijovou (od Smrtné neděle do Zeleného čtvrtku) vyjímaje svátky:

Ps. 42, 1-5.

S. Júdica me, Deus, et discérne causam meam de gente non sancta: ab hómine iníquo et dolóso érue me.

M. Quia tu es, Deus, fortitúdo mea: quare me repulísti, et quare tristis incédo, dum afflígit me inimicus?

S. Emítte lucem tuam, et veritátem tuam: ipsa me deduxérunt et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

Žalm 42, 1-5.

K. Zjednej mi právo, Bože, a rozhodni při mou proti bezbožnému lidu; od člověka nespravedlivého a lstivého vysvoboď mne.

M. Neboť tys, Bože, síla má! Proč mne zapuzuješ, a proč smuten chodím, když mne souží nepřítel?

K. Sešli světlo své a pravdu svou; ty mne povedou a dovedou ke svaté hoře tvé a do stánků tvých.

M. Et introíbo ad altáre Dei: ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.

M. I vstoupím k oltáři Božímu; před Boha, jenž je původcem radosti mé od mladosti mojí.

S. Confitébor tibi in cíthara, Deus, Deus meus: quare tristis es, ánima mea, et quare contúrbas me?

K. Oslavovati tě budu na citeře, Bože, Bože můj. Proč se rmoutíš, duše má, a proč mne znepokojuješ?

M. Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi: salutáre vultus mei, et Deus meus.

M. Doufej v Boha, neboť opět budu jej oslavovati — spasitele svého a Boha svého.

S. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui Sancto.

K. Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému.

M. Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sáecula saeculórum. Amen.

M. Jakož bylo na počátku, i nyní i vždycky, a na věky věkův. Amen.

S. Introíbo ad altáre Dei.

K. Vstoupím k oltáři Božímu.

M. Ad Deum, qui laetíficat juventútem meam.

M. Před Boha, jenž je původce radosti mé od mladosti mojí.

Kněz vidí, že jediným naším útočištěm je Bůh, a proto se znamená sv. křížem a praví:

S. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

K. Pomoc naše ve jménu Páně.

M. Qui fecit coelum et terram.

M. Jenž učinil nebe i zemi.

Plin radosti a touhy chce již vystoupiti k oltáři, ale v tom okamžiku si vzpomene na svou a svých spolubratří hříšnost, jež nesmí se odvážiti bez pokání vstoupiti před tvář Boží, i vyznává se pokorně ze svých hříchů: po něm ministrant tak činí jménem ostatních věřících:

S. Confíteor Deo omnipoténti, beátae Maríae semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et vobis fratres: quia peccávi ni-

K. Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii, vždy Panně, svatému Michaeli Archandělu, svatému Janu Křtiteli svatým Apoštolům Petru a Pavlu, všem Svatým a vám, bratří, že jsem zhřešil pře-

mis cogitatióne, verbo, et ópere: (Percutit sibi pectus ter, dicens:) mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos fratres, oráre pro me ad Dóminum, Deum nostrum.

velice myšlením, slovy a skutky (bije se třikráte v prsa) — svou vinou, svou vinou, svou převelkou vinou! Proto prosím blahoslavenou Marii, vždy Pannu, svatého Michaela Archanděla, svatého Jana Křtitele, svaté Apoštoly Petra a Pavla, všecky Svaté a vás, bratří, orodujte za mne u Pána, Boha našeho.

M. Misereátur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccátis tuis, perdúcat te ad vitam aetérnam.

M. Smilujž se nad tebou všemohoucí Bůh a odpustě hříchy tvoje, uvediž tě do života věčného.

S. Amen.

K. Amen.

M. Confíteor Deo omnipoténti, beátae Maríae semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptístae, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et tibi pater: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, et ópere: (Percutit sibi pectus ter, dicens:) mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te pater, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

M. Vyznávám se Bohu všemohoucímu, blahoslavené Marii, vždy Panně, svatému Michaeli Archandělu, svatému Janu Křtiteli, svatým Apoštolům Petru a Pavlu, všem Svatým a tobě, otče, že jsem zhřešil převelice, myšlením, slovy a skutky (bije se třikrát v prsa) — svou vinou, svou vinou, svou převelkou vinou! Proto prosím blahoslavenou Marii, vždy Pannu, svatého Michaela Archanděla, svatého Jana Křtitele, svaté Apoštoly Petra a Pavla, všecky Svaté a tebe, otče, orodujte za mne u Pána, Boha našeho.

S. Misereátur vestri omnípotens Deus, et di-

K. Smilujž se nad vámi všemohoucí Bůh a od-

missis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam aetérnam.

M. Amen.

S. Indulgéntiam, absolutiónem, et remissiónem peccatórum nostrórum, tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.

M. Amen.

S. Deus, tu convérsus vivificábis nos.

M. Et plebs tua laetábitur in te.

S. Osténde nobis, Dómine, misericórdiam tuam.

M. Et salutáre tuum da nobis.

S. Dómine, exaúdi oratiónem meam.

M. Et clamor meus ad te véniat.

S. Dóminus vobíscum.

M. Et cum spíritu tuo.

pustě hříchy vaše, uvediž vás do života věčného.

M. Amen.

K. Prominutí, rozhřešení a odpuštění hříchů našich nechť udělí nám všemohoucí a milosrdný Hospodin.

M. Amen.

K. Bože, obrať se k nám a oživ nás.

M. A lid tvůj radovati se bude v tobě.

K. Zjev nám, Pane, milosrdenství své.

M. A spasení svoje nám uděl.

K. Pane, vyslyš modlitbu mou.

M. A volání mé nechť k tobě přijde.

K. Pán s vámi.

M. I s duchem tvým.

Ještě dvě jiné prosby za odpuštění vysílá k Bohu a při tom vystupuje k oltáři; tam pak polibkem uctívá ostatky Svatých:

Orémus. Aufer a nobis, quaesumus, Dómine, iniquitátes nostras; ut ad Sancta Sanctórum puris mereámur méntibus introíre. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Modleme se! Sejmi s nás, prosíme, Pane, nepravosti naše, abychom hodni byli do svatyně Svatých s čistou vejíti myslí. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Orámus te, Dómine, per mérita Sanctórum tuórum, (osculatur Altare in medio) quorum reliquiae hic sunt, et ómnium Sanctórum: ut indulgére dignéris ómnia peccáta mea. Amen.

Prosíme tě, Pane, pro zásluhy Svatých tvých (líbá oltář), jejichž ostatky zde jsou, a všech Svatých, abys všecky moje hříchy prominouti ráčil. Amen.

Oltář, jenž je zároveň obětním místem, hodovním stolem, symbolem Krista a hrobem Svatých, bývá knězem při slavné mši

zahalován oblaky vonného kouře, jenž značí naše k Bohu vystupující modlitby a oběti. Zrnka kadidla, jež sype na žhavé uhlí, kněz žehná:

Ab illo bene † dicáris, in cujus honóre cremáberis. Amen.

Ten nechť tě požehná †, k jehož cti budeš spáleno. Amen.

Vstup - Introitus

Vstup (introit) má skoro každá mše zvláštní. Kdysi jej zpíval chór, když biskup s kněžstvem se ubíral k oltáři; obsahu některého Vstupu rozumíme jen tehdy, máme-li na mysli tento bývalý zvyk. Nyní říká jej kněz z knihy na epištolní straně. Když byl kněz vzdal na konci Vstupu chválu Nejsvětější Trojici, obrací se k Ní devaterou prosbou, v níž jej podporují přisluhující kněží nebo ministranti:

Kýrie, eléison.
Kýrie, eléison.
Kýrie, eléison.

Pane, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi.

Christe, eléison.
Christe, eléison.
Christe, eléison.

Kriste, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi!

Kýrie, eléison.
Kýrie, eléison.
Kýrie, eléison.

Pane, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

Andělský chvalozpěv - Gloria

Vyžaduje-li toho doba církevního roku nebo svátek, který se právě slaví, následuje vznešený zpěv, jehož počáteční slova pěli Andělé při Narození Páně. (V Adventě, pak od neděle Devítníku až do Velikonoc, slouží-li kněz mši ve fialové barvě, jakož i při mších za zemřelé Gloria se vynechává.)

Glória in excélsis Deo. Et in terra pax homínibus bonae voluntátis. Laudámus te. Benedícimus te. Adorámus te. Glorificámus te. Grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam. Dómine Deus,

Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle! Chválíme tě. Dobrořečíme tobě. Klaníme se tobě. Oslavujeme tě. Díky vzdáváme tobě pro velikou slávu tvou. Pane Bože, Králi nebeský.

Rex coeléstis. Deus Pater omnípotens. Dómine Fili unigénite, Jesu Christe. Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris. Qui tollis peccáta mundi, miserére nobis. Qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatiónem nostram. Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis. Quóniam tu solus Sanctus. Tu solus Dóminus. Tu solus Altíssimus, Jesu Christe. Cum Sancto Spíritu, in glória Dei Patris. Amen.

Bože Otče všemohoucí! Pane, Synu jednorozený, Ježíši Kriste! Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce! Jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi. Jenž snímáš hříchy světa, přijmi prosbu naši. Jenž sedíš po pravici Otce, smiluj se nad námi. Neboť ty jediný jsi Svatý. Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Svrchovaný, Ježíši Kriste, se Svatým Duchem ve slávě Boha Otce. Amen.

Kněz políbí oltář a obrácen k lidu, zdraví jej:

S. Dóminus vobíscum. *K.* Pán s vámi.

Lid mu pak ústy přisluhujících odpovídá:

M. Et cum spíritu tuo. *M.* I s duchem tvým.

Modlitba

Kněz vrátí se ke knize na epištolní straně a modlí se jednu nebo více modliteb, které se nazývají také kolekty (collectae), což značí tolik jako modlitby, jež v sobě zahrnují všecko, oč věřící v tento den Boha prosí. Jsou pro každou mši zvláštní.

Epištola

Rovněž Epištola bývá pro každou mši zvláštní. Jméno nese tato část od toho, že většinou čte se část z některého apoštolského listu (epištola). Někdy se však na tomto místě čte úryvek ze Starého zákona nebo ze Skutků apoštolských. Na konci Epištoly odpovídá se: Bohu díky! Pak následují mezizpěvy (Stupňový zpěv, Aleluja s veršem, Traktus, Sekvence), kterých se používá dle určitých liturgických pravidel.

Evangelium

Proroci a Apoštolové, jejichž slova jsme slyšeli v Epištole, byli pouze připravovatelé cest Páně, v Evangeliu však zříme samého Vykupitele jednati a mluviti. To dává Církev už zevně na jevo, neboť knize, z které se čte Evangelium, prokazuje poctu okuřováním, kněžstvo a lid uctivě při čtení Evangelia stojí.

Jáhen, dříve než-li vezme s oltáře knihu evangelní, modlí se (v tiché mši se to modlí sám kněz):

Munda cor meum, ac lábia mea, omnípotens Deus, qui lábia Isaíae Prophétae cálculo mundásti igníto: ita me tua grata miseratióne dignáre mundáre, ut sanctum Evangélium tuum digne váleam nuntiáre. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Očisť srdce moje a rty mé, všemohoucí Bože, jenž jsi rty proroka Isaiáše žhavým očistil uhlem; rač mne tak svým milostivým slitováním očistiti, abych důstojně svaté Evangelium tvé zvěstovati mohl. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Jáhen vezme knihu a prosí kněze o požehnání: „Rač, pane požehnati!" Kněz mu pak udělí požehnání (v zádušní mši se neudílí):

Dóminus sit in corde tuo (meo), et in lábiis tuis (meis): ut digne et competénter annúnties (annúntiem) Evangélium suum: In nómine Patris, et Fílii, † et Spíritus Sancti. Amen.

Pán budiž v srdci tvém (mém) a na rtech tvých (mých), abys (abych) důstojně a náležitě zvěstoval Evangelium jeho. Ve jménu Otce † i Syna i Ducha Svatého. Amen.

Ve slavné mši jáhen nejprve knihu evangelní okuřuje. Jaký rozdíl mezi Novým zákonem, jenž je ohlašován za vůně kadidla, a Starým zákonem, jenž byl ohlášen za hromu a blesku! — Jáhen zpívá: „Pán s vámi!" Lid: „I s duchem tvým!" Jáhen: „Slova (počátek) sv. Evangelia podle sv. Matouše (Marka, Lukáše, Jana)!" Lid: „Sláva tobě, Pane!" Po přečtení Evangelia lid praví: „Chvála tobě, Kriste!" Kněz líbá evangelní stať se slovy: „Slovy Evangelními buďtež shlazeny naše viny!"

Vyznání víry - Credo

Je-li předepsáno, modlí se kněz Vyznání víry (nicaeno-konstantinopolské), kterým dává na jevo, že věří všem slovům sv. Evangelia a těm tajemstvím, k jichž slavení se právě chystá.

Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem coeli et terrae, visibílium ómnium, et invisibílium. Et in unum Dóminum Jesum Christum, Fílium Dei unigénitum. Et ex Patre natum ante ómnia

Věřím v jednoho Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země, všeh viditelného i neviditelného. I v jednoho Pána Ježíše Krista, jednorozeného Syna Božího a z Otce zrozeného před všemi věky

saecula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero. Génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt. Qui propter nos hómines, et propter nostram salútem descéndit de coelis. (Hic genuflectitur.) Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Vírgine: Et homo factus est. Crucifíxus étiam pro nobis: sub Póntio Piláto passus, et sepúltus est. Et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras. Et ascéndit in coelum: sedet ad déxteram Patris. Et íterum ventúrus est cum glória, judicáre vivos, et mórtuos: cujus regni non erit finis. Et in Spíritum Sanctum, Dóminum, et vivificántem: qui ex Patre, Filióque procédit. Qui cum Patre, et Fílio simul adorátur, et conglorificátur: qui locútus est per Prophétas. Et unam sanctam Cathólicam et Apostólicam Eccléstam. Confíteor unum baptísma in remissiónem peccatórum. Et exspécto resurrectiónem mortuórum. Et vitam ventúri saeculi. Amen.

Boha z Boha, světlo ze světla, Boha pravého z Boha pravého. Zplozeného, neučiněného, jedné podstaty s Otcem; skrze něhož všecko učiněno jest. Jenž pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebes. (Kněz pokleká.) I vtělil se Duchem Svatým z Marie Panny a člověkem se stal. Ukřižován také za nás, trpěl pod Pontským Pilátem a pohřben byl. Třetího dne vstal z mrtvých podle Písem. A vstoupil na nebesa, sedí po pravici Otce a opět přijde se slávou soudit živé i mrtvé, jehož království nebude konce. A v Ducha Svatého, Pána a oživovatele, jenž z Otce a Syna vychází, jenž s Otcem a Synem je zároveň uctíván a oslavován, jenž mluvil skrze Proroky. A v jednu, svatou, katolickou a apoštolskou Církev. Vyznávám jeden křest na odpuštění hříchů a očekávám vzkříšení mrtvých a života příštích věků. Amen.

Obětování

Až do tohoto okamžiku byli dříve přítomni i ti, kdož se teprve připravovali na křest (katechumeni); nebyli dosud schopni zúčastniti se tajemství oběti, církev však naplnila jejich srdce

bohatými plody Písma sv. Starého i Nového Zákona, jejž jim před propuštěním předčítala. Pak musili odejíti a zůstali pouze pokřtění věřící. Kněz je pozdravuje slovy: „Pán s vámi!" Lid se s ním spojuje: „I s duchem tvým!" Po té je vyzývá: „Modleme se!" Zatím co chór zpívá (v tiché mši předčítá kněz sám)

Offertorium (obětování),

při každé mši jiné, jež nalezneš v další části, přináší k oltáři podjáhen kalich s hostií. Kněz bere hostii na paténě do rukou, pozvedne zrak a obětuje:

Súscipe, sancte Pater, omnípotens aetérne Deus, hanc immaculátam Hóstiam, quam ego indígnus fámulus tuus óffero tibi Deo meo vivo et vero, pro innumerabílibus peccátis et offensiónibus, et negligéntiis meis, et pro ómnibus circumstántibus, sed et pro ómnibus fidélibus Christiánis vivis atque defúnctis: ut mihi, et illis proficiat ad salútem in vitam aetérnam. Amen.

Přijmi, svatý Otče, všemohoucí, věčný Bože, tuto neposkvrněnou obětinu, kterou já, nehodný sluha tvůj, přináším tobě, Bohu svému živému a pravému za nesčíslné hříchy, urážky a nedbalosti své a za všechny přítomné, jakož i za všecky věřící křesťany, živé i zesnulé, aby mně i jim prospěla k spasení pro život věčný. Amen.

Pak nalévá víno do kalicha a vpouští do něho kapku vody, kteryžto prastarý zvyk připomíná nejen vodu, jež vytekla s krví z otevřeného boku Spasitelova, ale také naše lidství, které se v Kristu spojuje s Božstvím a tím nabývá jeho lahodných vlastností. Kněz při tom praví:

Deus, qui humánae substántiae dignitátem mirabíliter condidísti, et mirabílius reformásti: da nobis per hujus aquae et vini mystérium, ejus divinitátis esse consórtes, qui humanitátis nostrae fíeri dignátus est párticeps, Jesus Christus, Fílius tuus, Dóminus noster: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus: per ómnia saecula saeculórum. Amen.

Bože, jenž jsi důstojnost lidské podstaty podivuhodně stvořil a ještě podivuhodněji obnovil, dej nám skrze tajemství této vody a vína státi se společníky Božství toho, jenž člověčenství našeho ráčil státi se účastným, Ježíš Kristus, Syn tvůj, Pán náš, jenž s tebou živ jest a kraluje v jednotě Ducha Svatého Bůh, po všecky věky věkův. Amen.

Při obětování kalicha praví:

Offérimus tibi, Dómine, cálicem salutáris, tuam deprecántes cleméntiam: ut in conspéctu divínae majestátis tuae, pro nostra, et totíus mundi salúte cum odóre suavitátis ascéndat. Amen.

Obětujeme ti, Pane, kalich spasení — vzývajíce tvou milostivost, aby před tváří božské velebnosti tvé pro naši a celého světa spásu s vůní líbeznou se vznesl. Amen.

Chléb a víno jest obětováno, nyní přináší kněz v oběť i sebe a své spolubratry a sestry. Skloněn modlí se:

In spíritu humilitátis et in ánimo contríto suscipiámur a te, Dómine: et sic fiat sacrifícium nostrum in conspéctu tuo hódie, ut pláceat tibi, Dómine Deus.

V duchu pokory a se srdcem zkroušeným nechť jsme přijati tebou, Pane, a tak děj se dnes oběť naše před tváří tvou, aby se ti líbila, Pane Bože.

Žehná dary a vzývá Ducha Svatého.

Veni, sanctificátor omnipotens aetérne Deus: et béne † dic hoc sacrifícium tuo sancto nómini praeparátum.

Přijď, Posvětiteli, všemohoucí, věčný Bože, a po † žehnej tuto oběť, připravenou tvému svatému jménu.

Při slavné mši žehná kněz kadidlo:

Per intercessiónem beáti Michaélis Archángeli stantis a dextris altáris incénsi, et ómnium electórum suórum, incénsum istud dignétur Dóminus bene † díecre, et in odórem suavitátis accípere. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Na přímluvu svatého Michaela Archanděla, stojícího po pravici oltáře zápalného, a všech svých vyvolených nechť Hospodin ráčí zápal tento po † žehnati a za vůni líbeznou přijmouti. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Okuřuje obětiny:

Incénsum istud a te benedíctum, ascéndat ad te, Dómine, et descéndat super nos misericórdia tua.

Zápal tento tebou požehnaný nechť vystoupí k tobě, Pane, a sestoupí na nás milosrdenství tvé.

Okuřuje oltář:

Ps. 140, 2-4. Dirigátur, Dómine, orátio mea, sicut incénsum, in conspéctu tuo: elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum. Pone, Dómine, custódiam ori meo, et óstium circumstántiae lábiis meis: ut non declínet cor meum in verba malítae, ad excusándas excusatiónes in peccátis.

Ž. 140, 2-4. Modlitba má se vznes jako vůně kadidla před obličej tvůj, pozdvižení rukou mých jako obět večerní. Postav, Pane, stráž k mým ústům, pevné dveře ke rtům mým, aby srdce mé se neuchýlilo ke zlým slovům, k omlouvání hříchů.

Vraceje kadidelnici:

Accéndat in nobis Dóminus ignem sui amóris, et flammam aetérnae caritátis. Amen.

Nechť zanítí v nás Hospodin oheň svého milování a plamen věčné lásky. Amen.

Když vrátil kadidelnici, myje si ruce, což mělo za dřívějších dob, kdy lid k obětování přinášel dary a kladl je do rukou kněze, praktický význam. Nyní umývání rukou napomíná kněze i věřící, aby neposkvrněni na duši a na těle slavili nejsvětější Oběť.

Ps. 25, 6-12.

Lavábo inter innocéntes manus meas: et circúmdabo altáre tuum, Dómine.

Ut aúdiam vocem laudis: et enárrem univérsa mirabília tua.

Dómine, diléxi decórem domus tuae: et locum habitatiónis glóriae tuae.

Ne perdas cum ímpiis, Deus, ánimam meam: et cum viris sánguinum vitam meam.

In quorum mánibus iniquitátes sunt: déxtera eórum repléta est munéribus.

Ego autem in innocéntia

Ž. 25, 6-12.

Umyji mezi nevinnými ruce své a choditi budu kolem oltáře tvého, Pane.

Abych slyšel hlas chvály a vyprávěl o všech divech tvých.

Pane, miluji krásu domu tvého a místo, kde přebývá sláva tvá.

Nehubiž, Pane, s bezbožnými duši mou, s vrahy život můj.

Na jejichž rukou lpí neřesti, pravice jejich plna jest úplatných darů.

Já však v nevinnosti své

mea ingréssus sum: rédime me, et miserére mei.

jsem kráčel; spas mne a smiluj se nade mnou.

Pes meus stetit in dirécto: in ecclésiis benedícam te, Dómine.

Noha má stála na cestě přímé. Ve shromáždění chci tě oslavovati, Pane.

Glória Patri, et Fílio..

Sláva Otci i Synu . . .

Kněz vrací se ke středu oltáře, klade naň sepiaté ruce a modlitbou vyjadřuje, že mše svatá slouží se na památku Kristovu a ke cti Svatých, které vzývá o přímluvu a pomoc:

Súscipe, sancta Trínitas, hanc oblatiónem, quam tibi offérimus ob memóriam passiónis, resurrectiónis, et ascensiónis Jesu Christi, Dómini nostri: et in honórem beátae Maríae semper Vírginis, et beáti Joánnis Baptístae, et sanctórum Apostolórum Petri et Pauli, et istórum, et ómnium Sanctórum: ut illis proficiat ad honórem, nobis autem ad salútem: et illi pro nobis intercédere dignéntur in coelis, quorum memóriam ágimus in terris. Per eúmdem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Přijmi, svatá Trojice, tuto oběť, kterou ti přinášíme na památku umučení, vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše Krista, Pána našeho, a ke cti blahoslavené Marie, vždy Panny, svatého Jana Křtitele, sv. Apoštolů Petra a Pavla a těchto (jejichž ostatky jsou v oltářním kameni), jakož i všech Svatých, aby jim byla ke cti, nám pak ke spáse, a ti aby za nás orodovati ráčili na nebi, jejichž památku konáme na zemi. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Kněz políbí oltář a obrátiv se k věřícím, vyzývá je, aby jej modlitbou podporovali, by jejich společná oběť byla bohulibá:

Oráte fratres: ut meum ac vestrum sacrifícium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.

Modlete se, bratři, aby moje i vaše oběť příjemnou se stala u Boha, Otce všemohoucího.

Ministrant tlumočí odpověď přítomného lidu:

Suscípiat Dóminus sacrifícium de mánibus tuis ad laudem, et glóriam nóminis sui, ad utilitátem

Nechť přijme Pán oběť z rukou tvých k chvále a slávě jména svého, jakož i k užitku našemu

quoque nostram, totiúsque Ecclésiae suae sanctae.

a veškeré Církve své svaté.

Kněz odpoví: Amen:

Tichá modlitba - Secreta

Pro různé mše je různá. Její zakončení přechází přímo do Předmluvy.

Preface - Předmluva

Skládá se ze tří částí, z nichž střední je dle doby a svátků proměnlivá. Ostatní části jsou vždy stejné. Předmluvy jsou nádherné a poesieplné zpěvy děkovné a chvalné.

První část:

Per ómnia saecula saeculórum.

℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Sursum corda.

℟. Habémus ad Dóminum.

℣. Grátias agámus Dómino, Deo nostro.

℟. Dignum et justum est.

Po všecky věky věkův.

℟. Amen.

℣. Pán s vámi.

℟. I s duchem tvým.

℣. Vzhůru srdce.

℟. Máme k Hospodinu.

℣. Díky vzdejme Hospodinu, Bohu svému.

℟. Hodno a spravedlivo jest.

Druhá část. — Kněz ji zpívá nebo říká s pozdviženýma rukama. Texty všech Prefací nalézají se na konci Řádu mešního.

Třetí část (Sanctus) — v této části se spojují zemští poutníci s andělskými kůry ve společný chvalozpěv na třikrát svatého Boha:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus, Deus Sábaoth. Pleni sunt coeli, et terra glória tua, Hosánna in excélsis. Benedíctus qui venit in nómine Dómini. Hosánna in excélsis.

Svatý, Svatý, Svatý Pán, Bůh zástupů. Plna jsou nebesa i země slávy tvé. Hosanna na výsostech. Požehnaný, jenž přichází ve jménu Páně. Hosanna na výsostech.

KÁNON MEŠNÍ

(Canon Missae)

Touto částí počíná se neproměnný a směrodatný díl mše sv. (slovo „canon" značí „směrnice"), který je svým obsahem tak starý, jako sama Církev, a jehož modlitby se skládají ze slov Páně, z podání apoštolských nebo z přídatků papežů. Od dob Řehoře Vel. (r. 600) neděly se však už žádné změny na kánonu. První slovo kánonu jest Te (= tebe); velké písmeno T má podobu kříže, což zavdalo brzy příčinu, že se toto písmeno všelijak zdobilo náměty z ukřižování. Výzdoba nabývala stále větších rozměrů, až se ustálila na celostránkový obraz Krista Pána na kříži pnícího před počátkem kánonu. — První modlitba kánonu vyjadřuje prosbu za Církev, za její pastýře a údy:

Te ígitur, clementíssime Pater, per Jesum Christum, Fílium tuum, Dóminum nostrum, súpplices rogámus, ac pétimus, (osculatur Altare) uti accépta hábeas, et benedícas, haec † dona, haec † múnera, haec † sancta sacrifícia illibáta; in primis, quae tibi offérimus pro Ecclésia tua sancta cathólica: quam pacificáre, custodíre, adunáre, et régere dignéris toto orbe terrárum: una cum fámulo tuo Papa nostro N. et Antístite nostro N. et ómnibus orthodóxis, atque cathólicae, et Apostólicae fídei cultóribus.

Tebe tedy, nejlaskavější Otče, skrze Ježíše Krista, Syna tvého, Pána našeho, pokorně prosíme a žádáme, (líbá oltář) abys mile přijal a požehnal tyto † dary, tato † věnování, tyto † svaté, neposkvrněné oběti, které tobě přinášíme zvláště za tvou svatou Církev katolickou, kterouž mírem obdařiti, chrániti, sjednotiti a říditi rač po celém okrsku zemském, zároveň se služebníkem svým, papežem naším N., biskupem naším N. i se všemi pravověrnými, jakož i katolické a apoštolské víry ctiteli.

Vzpomínka na živé

I na jednotlivé žijící věřící, sobě drahé nebo odporučené, vzpomíná si kněz; rovněž i na ty, kdož právě nejsvětější Oběti jsou přítomni:

Meménto, Dómine, famulórum, famularúmque tuárum N. et N. et ómnium

Pomni, Pane, služebníků a služebnic svých N. a N. i všech vůkol stojících,

circumstántium,quorum tibi fides cógnita est, et nota devótio: pro quibus tibi offérimus, vel qui tibi ófferunt hoc sacrifícium laudis pro se, suísque ómnibus: pro redemptióne animárum suárum, pro spe salútis, et incolumitátis suae: tibíque reddunt vota sua aetérno Deo, vivo et vero.

jejichž víra je tobě známa a povědoma zbožnost, za které ti přinášíme nebo kteří tobě přinášejí tuto oběť chvály za sebe a všecky své, za vykoupení duší svých, za naději spásy a bezpečnosti své, a kteří plní své sliby učiněné tobě, Bohu věčnému, živému a pravému.

Před úkonem

Těsně před úkonem proměňování vzpomíná kněz na společenství, které máme se Svatými v nebi, již nám mohou svými přímluvami pomáhati. Tato modlitba je pokračováním modlitby předchozí (o některých svátcích je jiná, což nalezneš u příslušných Prefací):

Communicántes, et memóriam venerántes, in primis gloriósae semper Vírginis Maríae, Genitrícis Dei et Dómini nostri Jesu Christi: sed et beatórum Apostolórum ac Mártyrum tuórum, Petri et Pauli, Andréae, Jacóbi, Joánnis, Thomae, Jacóbi, Philíppi, Bartholomaei, Matthaei, Simónis et Thaddaei: Lini, Cleti, Cleméntis, Xysti, Cornélii, Cypriáni, Laurentii, Chrysógoni, Joánnis et Pauli, Cosmae et Damiáni: et ómnium Sanctórum tuórum: quorum méritis, precibúsque concédas, ut in ómnibus protectiónis tuae muniámur auxílio. Per eúmdem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Ve společenství jsouce a památku uctívajíce především slavné vždy Panny Marie, Rodičky Boha a Pána našeho Ježíše Krista, ale i svatých Apoštolů a mučedníků tvých: Petra a Pavla, Ondřeje, Jakuba, Jana, Tomáše, Jakuba, Filipa, Bartoloměje, Matouše, Šimona a Tadeáše, Lina, Kleta, Klimenta, Xysta, Kornelia, Cypriana, Vavřince, Chrysogona, Jana a Pavla, Kosmy a Damiana i všech Svatých tvých, pro jejichž zásluhy a prosby rač uděliti, abychom ve všem pomocnou záštitou tvou byli chráněni. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Kněz klade ruce nad obětiny, jako to činil ve Starém zákoně velekněz nad obětí, na kterou chtěl přenésti všecky viny svoje a svého lidu. Vždyť v nejbližším okamžiku bude pod způsobami chleba a vína ukryt Beránek, jenž na sebe béře hříchy celého světa:

Hanc ígitur oblatiónem servitútis nostrae, sed et cunctae famíliae tuae, quaesumus, Dómine, ut placátus accípias: diésque nostros in tua pace dispónas, atque ab aetérna damnatióne nos éripi, et in electórum tuórum júbeas grege numerári. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Tuto tedy oběť služebnosti naší, ale i veškeré čeledi své, prosíme, Pane, abys usmířen přijal, a dny naše ve svém pokoji spravoval a kázal, abychom od věčného zatracení vysvobozeni a ke stádci tvých vyvolených připočteni byli. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Žehná obětiny a prosí Boha, aby je proměnil v tělo a krev svého Syna:

Quam oblatiónem tu, Deus, in ómnibus, quaesumus, bene†dictam, adscrí†ptam, ra†tam, rationábilem, acceptabilémque fácere dignéris: ut nobis Cor†pus, et San†guis fiat dilectíssimi Fílii tui, Dómini nostri Jesu Christi.

Kterouž oběť, prosíme, rač ty, Bože, ve všem po†žehnanou, při†vlastněnou, plat†nou, důstojnou a příjemnou učiniti, aby se nám stala Tě†lem a Kr†ví nejmilejšího Syna tvého, Pána našeho Ježíše Krista.

Proměňování a pozdvihování

Kněz bere do rukou hostii a ztotožňuje se v okamžiku proměňování úplně s Kristem. Slova následující jsou pokračováním předchozí modlitby:

Qui prídie quam paterétur, accépit panem in sanctas, ac venerábiles manus suas, et elevátis óculis in coelum ad te Deum, Patrem suum omnipoténtem, tibi grátias agens, bene†díxit, fregit, dedítque discípulis suis,

Jenž den před tím, než trpěl, vzal chléb do svých svatých a ctihodných rukou a pozdvihnuv oči k nebi (kněz pozdvihuje oči k nebi), k tobě, Bohu, Otci svému všemohoucímu, díky tobě čině, po†žehnal, rozlomil a dal učedníkům svým,

dicens: Accípite, et manducáte ex hoc omnes. Hoc est enim Corpus meum.

řka: Vezměte a jezte z toho všichni, neboť toto jest Tělo mé.

Kněz pokleká, aby uctil proměněnou hostii a pozdvihuje ji pak, aby i lid se poklonil. Potom bere do rukou kalich s vínem a pokračuje:

Símili modo postquam coenátum est, accípiens et hunc praeclárum Cálicem in sanctas ac venerábiles manus suas: item tibi grátias agens, bene † díxit, dedítque discípulis suis, dicens: Accípite, et bíbite ex eo omnes. Hic est enim Calix Sánguinis mei, novi et aetérni testaménti: mystérium fídei: qui pro vobis et pro multis effundétur in remissiónem peccatórum.

Podobným způsobem, když bylo po večeři, bera i tento přeslavný kalich do svých svatých a ctihodných rukou, zase tobě díky čině, po†žehnal a dal učedníkům svým, řka: Vezměte a pijte z toho všichni, neboť toto jest Kalich Krve mé, nové a věčné úmluvy — tajemství víry — která za vás a za mnohé vylita bude na odpuštění hříchů.

Haec quotiescúmque fecéritis, in mei memóriam faciétis.

Kolikrátkoliv to činiti budete, na mou památku budete činiti.

Slovy „tajemství víry" upozorňoval dříve jáhen lid, že proměna darů v Tělo a Krev Páně, toto velké tajemství víry, se právě stala; později to přešlo přímo do konsekračních slov.

Po proměňování

Když kněz s lidem poklonil se i Krvi Páně, pokračuje, navazuje na předchozí napomenutí Spasitelovo a obětuje ve společné vzpomínce proměněné dary Bohu Otci.

Unde et mémores, Dómine, nos servi tui, sed et plebs tua sancta, ejúsdem Christi Fílii tui, Dómini nostri, tam beátae passiónis, nec non et ab ínferis resurrectiónis, sed et

Proto také pamětlivi jsouce, Hospodine, my služebníci tvoji, ale i lid tvůj svatý, jak blahého utrpení a zmrtvýchvstání, tak i slavného nanebevstoupení téhož Krista, Sy-

in coelos gloriósae ascensiónis: offérimus praeclárae majestáti tuae de tuis donis ac datis, hóstiam † puram, hóstiam † sanctam, hóstiam † immaculátam, Panem † sanctum vitae aetérnae, et Cálicem † salútis perpétuae.

na tvého, Pána našeho, přinášíme přejasné velebnosti tvé z tvých darů a údělů oběť † čistou, oběť † svatou, oběť † neposkvrněnou, svatý † Chléb života věčného a Kalich † trvalého spasení.

Kněz prosí Boha, aby milostivě přijal naši oběť, jako přijal kdysi předobraznou oběť Abelovu, Abrahamovu a Melchisedechovu:

Supra quae propítio ac seréno vultu respícere dignéris: et accépta habére, sícuti accépta habére dignátus es múnera púeri tui justi Abel, et sacrifícium Patriárchae nostri Ábrahae: et quod tibi óbtulit summus sacérdos tuus Melchísedech, sanctum sacrifícium, immaculátam hóstiam.

Na něž s milostivou a vlídnou tváří rač shlédnouti a je sobě oblíbiti, jakož jsi sobě ráčil oblíbiti dary spravedlivého sluhy svého Abela a oběť Praotce našeho Abrahama a onu svatou oběť, neposkvrněnou obětinu, kterou tobě přinesl nejvyšší kněz tvůj Melchisedech.

Hluboce skloněn prosí kněz, aby Bůh Otec tuto obětinu, jejímž mystickým tělem jsme my, dal svým Andělem přenésti na mystický oltář v nebi. V této, jakož i předcházející modlitbě neprosí tedy kněz, aby Otec pohlédl milostivě na svého Syna, nýbrž na nás, kteří Mu Jej podáváme a za Ním se ukrýváme:

Súpplices te rogámus, omnípotens Deus: jube haec perférri per manus sancti Ángeli tui in sublíme altáre tuum, in conspéctu divínae majestátis tuae: ut, quotquot ex hac altáris participatióne, sacrosánctum Fílii tui Cor† pus, et Sán†guinem sumpsérimus, omni benedictióne coelésti et grátia repleámur. Per eúmdem

Pokorně tě žádáme, všemohoucí Bože: kaž, aby toto bylo rukama svatého Anděla tvého přeneseno na vznešený oltář tvůj před obličej tvé velebnosti božské, abychom, kdožkoliv (políbí oltář) z tohoto podílnictví na oltáři svatosvaté Tě†lo a Kr†ev Syna tvého přijmeme, všelikým požehnáním nebeským a milostí naplněni

Christum, Dóminum nostrum. Amen.

byli. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Vzpomínka na mrtvé

Oběť mše sv. spojuje v sobě všecky údy Církve, živé i mrtvé. Za živé se kněz modlil už před Proměňováním, nyní vzpomíná i zesnulých a přímlouvá se za ně, aby jim Bůh dal sladké odpočinutí u sebe:

Meménto étiam, Dómine, famulórum famularúmque tuárum N. et N., qui nos praecessérunt cum signo fídei, et dórmiunt in sommo pacis. Ipsis, Dómine, et ómnibus in Christo quiescéntibus, locum refrigérii, lucis et pacis, ut indúlgeas, deprecámur. Per eúmdem Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Pomni také, Pane, služebníků a služebnic svých N. a N., kteří nás předešli se znamením víry a odpočívají spánkem pokoje. — Jim, Hospodine, a všem v Kristu odpočívajícím, abys místa občerstvení, světla a pokoje popřál, prosíme. Skrze téhož Krista, Pána našeho. Amen.

Pak prosí kněz, aby Bůh i nás hříšné služebníky své, kteří hledáme spásu v jeho milosrdenství, přijal do blažené společnosti našich svatých bratří a sester:

Nobis quoque peccatóribus fámulis tuis, de multitúdine miseratiónum tuárum sperántibus, partem áliquam, et societátem donáre dignéris, cum tuis sanctis Apóstolis et Martyribus: cum Joánne, Stéphano, Matthía, Bárnaba, Ignátio, Alexándro, Marcellíno, Petro, Felicitáte, Perpétua, Ágatha, Lúcia, Agnéte, Caecília, Anastásia, et ómnibus Sanctis tuis: intra quorum nos consórtium, non aestimátor mériti, sed véniae, quaesumus, largítor ad-

I nám hříšným služebníkům svým, kteří doufáme v hojnost slitování tvých, rač uděliti nějakého podílu a společenství se svými svatými Apoštoly a mučedníky: s Janem, Štěpánem, Matějem, Barnabášem, Ignácem, Alexandrem, Marcellinem, Petrem, Felicitou, Perpetuou, Hátou, Lucií, Anežkou, Cecilií, Anastasií a všemi svými Svatými, v jejichž společnost nás, prosíme, rač připustiti, ne jakožto cenitel zásluhy, nýbrž jakožto štědrý dárce smilo-

mítte. Per Christum, Dóminum nostrum.

Per quem haec ómnia, Dómine, semper bona creas, sanctí†ficas, viví† ficas, bene†dícis, et praestas nobis.

Per ip†sum, et cum ip†so, et in ip†so, est tibi Deo Patri † omnipoténti, in unitáte Spíritus † Sancti, omnis honor, et glória.

S. Per ómnia sáecula saeculórum.

M. Amen.

vání. Skrze Krista, Pána našeho.

Skrze něhož toto všecko dobré, Hospodine, vždycky tvoříš, po†svěcuješ, o† živujes, po†žehnáváš a nám uděluješ.

Skrze † něho, s † ním a v † něm jest tobě, Bohu Otci † všemohoucímu, v jednotě Ducha † Svatého všecka čest a chvála.

K. Po všecky věky věkův.

M. Amen.

Modlitba Páně

Až do tohoto okamžiku zabývaly se mešní modlitby Proměňováním obětních darů; od tohoto místa připravují na obětní hostinu — sv. Přijímání. První z těchto modliteb jest Otčenáš. vlastní slova Kristova, jenž na oltáři pod způsobami chleba a vína jest přítomen. Není krásnější a mocnější modlitby. V jejich slovech je krátce vysloveno, co Boha uctívá a nám pomáhá. Ve slavné mši kněz tuto modlitbu hlasitě zpívá:

Orémus: Praecéptis salutáribus móniti, et divína institutióne formáti, audémus dícere: Pater noster, qui es in caelis: Sanctificétur nomen tuum. Advéniat regnum tuum: Fiat volúntas tua, sicut in caelo, et in terra. Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie: Et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

Modleme se! Rozkazy spasitelnými povzbuzeni a božským naučením vedeni, osmělujeme se praviti: Otče náš, jenž jsi na nebesích. Posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme našim vinníkům. A neuvoď nás v pokušení. ℟. Ale zbav nás od zlého.

Kněz odpoví „Amen“ a rozvádí ještě dále poslední prosbu:

Líbera nos, quaesumus, Dómine, ab ómnibus malis, praetéritis, praeséntibus, et futúris: et intercedénte beáta, et gloriósa semper Vírgine Dei Genitríce María, cum beátis Apóstolis tuis Petro et Paulo, atque Andréa, et ómnibus Sanctis, da propítius pacem in diébus nostris: ut ope misericórdiae tuae adjúti, et a peccáto simus semper líberi, et ab omni perturbatióne secúri.

Zbav nás, prosíme, Hospodine, všeho zla: minulého, přítomného i budoucího; a na přímluvu blahoslavené a přeslavné vždy Panny, Rodičky Boží Marie, a tvých svatých Apoštolů Petra a Pavla, Ondřeje i všech Svatých (dělá patenou † od čela k prsům a políbí ji) uděl milostivě pokoje za dnů našich, abychom, přispěním milosrdenství tvého podporováni jsouce, byli i hříchů vždy prosti i zabezpečeni přede vším zmatkem.

Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum, Fílium tuum.

Skrze téhož Pána našeho, Ježíše Krista, Syna tvého.

Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus Sancti Deus. Per ómnia sáecula saeculórum.

Jenž s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svatého Bůh, po všecky věky věkův.

℟. Amen.

℟. Amen.

Za těchto slov rozlomil kněz hostii, jako lámal Kristus chléb. Toto lámání, jako před tím proměňování pod různými způsobami, značí mystickou obětní smrt Kristovu. Malý zlomek hostie pouští kněz do proměněného vína, což připomíná opět spojení Těla a Krve Krista při Vzkříšení. Spasitel se tehdy zjevil Apoštolům s pozdravem pokoje. To činí teď i kněz:

Pax † Dómini sit † semper vobís†cum.

Pokoj † Páně budiž † vždycky s † vámi.

℟. Et cum spíritu tuo.

℟. I s duchem tvým.

Haec commíxtio, et consecrátio Córporis et Sánguinis Dómini nostri Jesu Christi, fiat accipiéntibus nobis in vitam aetérnam. Amen.

Toto smíšení a posvěcení Těla a Krve Pána našeho Ježíše Krista budiž nám přijímajícím k životu věčnému. Amen.

Agnus Dei

Kněz bije se třikráte v prsa, vyjímaje při zádušní mši, kde na místo „smiluj se nad námi", říká „dej jim odpočinutí":

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis (dona eis réquiem).

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi (dej jim odpočinutí).

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis (dona eis réquiem).

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi (dej jim odpočinutí).

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, dona nobis pacem (dona eis réquiem sempitérnam).

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa, uděl nám pokoje (dej jim odpočinutí věčné).

Přijímání

V následujících modlitbách připravuje se kněz ku přijetí Těla a Krve Páně. Požitím obětních darů je oběť skončena. V první modlitbě prosí kněz pro celou Církev o mír, jejž Kristus nám slíbil zanechati (při mších zádušních se tato modlitba neříká):

Dómine Jesu Christe, qui dixísti Apóstolis tuis: Pacem relínquo vobis, pacem meam do vobis: ne respícias peccáta mea, sed fidem Ecclésiae tuae: eámque secúndum voluntátem tuam pacificáre et coadunáre dignéris: qui vivis et regnas Deus, per ómnia saecula saeculórum. Amen.

Pane Ježíši Kriste, jenž jsi pravil Apoštolům svým: Pokoj zůstavuji vám, pokoj svůj dávám vám, nehleď na hříchy mé, nýbrž na víru Církve své a rač jí podle vůle své uděliti mír a jednotu, jenž žiješ a kraluješ Bůh, po všecky věky věkův. Amen.

Prosí, aby spojení se svatostným Kristem bylo pro něho pramenem očistným a štítem proti veškerému zlu:

Dómine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui ex voluntáte Patris, cooperánte Spíritu Sancto, per mortem tuam mundum vivificásti: líbera me per hoc sacro-

Pane Ježíši Kriste, Synu Boha živého, jenž jsi z vůle Otce spolupůsobením Ducha Svatého smrtí svou svět oživil, sprosť mne tímto svatosvatým Tělem a

sánctum Corpus et Sánguinem tuum ab ómnibus iniquitátibus meis, et univérsis malis: et fac me tuis semper inhaerére mandátis, et a te numquam separári permíttas: qui cum eódem Deo Patre, et Spíritu Sancto vivis et regnas Deus, in saecula saeculórum. Amen.

Krví svou všech nepravostí mých a veškerých běd a učiň, abych lnul vždy ke tvým přikázáním, a nedopusť, abych se kdy od tebe odloučil, jenž s týmž Otcem a Duchem Svatým žiješ a kraluješ Bůh, na věky věkův. Amen.

Pokorně žádá, aby mu požívání Těla Páně nebylo k odsouzení, nýbrž ke spasení:

Percéptio Córporis tui, Dómine Jesu Christe, quod ego indígnus súmere praesúmo, non mihi provéniat in judícium et condemnatiónem: sed pro tua pietáte prosit mihi ad tutaméntum mentis et córporis, et ad medélam percipiéndam: qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus Sancti Deus, per ómnia saecula saeculórum. Amen.

Požití Těla tvého, Pane Ježíši Kriste, jež já nehodný odvažuji se přijmouti, nebudiž mi k odsouzení a zatracení, nýbrž pro dobrotivost tvou prospívejž mi k ochraně duše a těla a k vyléčení, jenž žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha Svatého Bůh, po všecky věky věkův. Amen.

Panem coeléstem accípiam, et nomen Dómini invocábo.

Chléb nebeský přijmu a jméno Páně vzývati budu.

Věřící, nepřijímá-li ve skutečnosti Tělo Páně, má alespoň v duchu po něm zatoužiti. Takové duchovní přijímání je zdrojem mnohých milostí. — Přímo před přijetím svaté Hostie bije se kněz třikráte v prsa a s pokorným římským setníkem vyznává:

Dómine, non sum dignus, ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur ánima mea.

Pane, nejsem hoden, abys vešel pod střechu mou, ale toliko rci slovem, a uzdravena bude duše má.

Kněz žehná se svatou Hostií a praví:

Corpus Dómini nostri

Tělo Pána našeho Je-

Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam aetérnam. Amen.

žíše Krista zachovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Po přijetí Těla Páně trvá okamžik v tiché modlitbě. Potom patenou sbírá s korporálu oddrobené částečky Hostie; při tom se modlí se žalmistou:

Quid retríbuam Dómino pro ómnibus, quae retríbuit mihi? Cálicem salutáris accípiam, et nomen Dómini invocábo. Laudans invocábo Dóminum, et ab inimícis meis salvus ero.

Čím se odplatím Hospodinu za všecko, co mi udělil? Kalich spasení vezmu a jméno Páně vzývati budu. Chválu vzdávaje budu vzývati Pána a od nepřátel svých osvobozen budu.

Žehná sebe kalichem, modle se:

Sanguis Dómini nostri Jesu Christi custódiat ánimam meam in vitam aetérnam. Amen.

Krev Pána našeho Ježíše Krista zachovej duši mou k životu věčnému. Amen.

Po požití Krve Páně rozdílí sv. Přijímání věřícím. — Mezitím, co čistí kalich a na oltáři jej rovná, prosí za trvalý účinek sv. Přijímání:

Quod ore súmpsimus, Dómine, pura mente capiámus: et de múnere temporáli fiat nobis remédium sempitérnum.

Čeho jsme ústy požili, Pane, kéž čistou myslí pojmeme a nechť z daru časného stane se nám lék věčný.

Corpus tuum, Dómine, quod sumpsi, et Sanguis, quem potávi, adhaereat viscéribus meis, et praesta: ut in me non remáneat scélerum mácula, quem pura et sancta refecérunt sacraménta: Qui vivis et regnas in saecula saeculórum. Amen.

Nechť Tělo tvé, Pane, jež jsem požil, a Krev, kterou jsem pil, utkví v útrobách mých, a dej, ať nezůstane poskvrna hříchů ve mně, jejž čisté a svaté občerstvily Svátosti, jenž žiješ a kraluješ na věky věkův. Amen.

Po přijímání

Kněz vrátí se ke knize na epištolní straně a modlí se tam dvě děkovné modlitby (Přijímání a Po přijímání), které jsou v různých mších různé. Po každé z nich jde ke středu oltáře, políbí jej, obrátí se k lidu a zdraví:

℣. Dóminus vobíscum. ℣. Pán s vámi.
℟. Et cum spíritu tuo. ℟. I s duchem tvým.

Jsou-li nějaké Připomínky, modlí se je po modlitbě Po přijímání a pak teprve jde ke středu oltáře. Když dostal odpověď na svůj pozdrav, propouští (ve slavné mši jáhen) lid slovy:

℣. Ite, missa est. ℣. Jděte, jste propuštěni.
℟. Deo grátias. ℟. Bohu díky.

Slovo „missa" je zkrácenina latinského slova „missio — propuštění". Ve mších bez Gloria neříká kněz „Ite, missa est", nýbrž zve k další modlitbě:

℣. Benedicámus Dómino. ℣. Dobrořečme Pánu.
℟. Deo grátias. ℟. Bohu díky.

V zádušních mších prosí však za zemřelé:

℣. Requiéscant in pace. ℣. Nechť odpočívají
℟. Amen. v pokoji. ℟. Amen.

Ještě jednou prosí skloněn před oltářem, aby se Bohu líbila oběť, kterou právě dokonal:

Pláceat tibi, sancta Trínitas, obséquium servitútis meae, et praesta: ut sacrifícium, quod óculis tuae majestátis indígnus óbtuli, tibi sit acceptábile, mihíque, et ómnibus, pro quibus illud óbtuli, sit, te miseránte, propitiábile. Per Christum, Dóminum nostrum. Amen.

Nechť se ti líbí, svatá Trojice, služba poddanosti mé a dej, aby oběť, kterou jsem já nehodný božské velebnosti tvé přinesl, tobě bylá příjemna, mně pak a všem, za které jsem ji přinesl, aby pro tvé milosrdenství byla na odpuštění. Skrze Krista, Pána našeho. Amen.

Jako zástupce velekněze Krista, žehná lid před odchodem:

Benedícat vos omnípotens Deus, Pater † et Fílius, et Spíritus Sanctus.
℟. Amen.

Požehnej vás všemohoucí Bůh, Otec † i Syn i Duch Svatý.
℟. Amen.

Na konec ještě jednou předvede kněz sobě a lidu Krista v celé jeho velikosti a lásce, říkaje počátek sv. Evangelia podle sv. Jana. — Někdy podle liturgických pravidel bere se místo tohoto Evangelia jiné.

℣. Dóminus vobíscum. ℣. Pán s vámi.
℟. Et cum spíritu tuo. ℟. I s duchem tvým.
† Inítium sancti Evangélii secúndum Joánnem, c. 1. † Počátek sv. Evangelia podle Jana. 1, 1-14.

In princípio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in princípio apud Deum. Ómnia per ipsum facta sunt: et sine ipso factum est nihil, quod factum est: in ipso vita erat, et vita erat lux hóminum: et lux in ténebris lucet, et ténebrae eam non comprehendérunt. Fuit homo missus a Deo, cui nomen erat Joánnes. Hic venit in testimónium, ut testimónium perhibéret de lúmine, ut omnes créderent per illum. Non erat ille lux, sed ut testimónium perhibéret de lúmine. Erat lux vera, quae illúminat omnem hóminem veniéntem in hunc mundum. In mundo erat, et mundus per ipsum factus est, et mundus eum non cognóvit. In própria venit, et sui eum non recepérunt. Quotquot autem recepérunt eum, dedit eis potestátem fílios Dei fíeri, his, qui credunt in nómine ejus: qui non ex sanguínibus, neque ex voluntáte carnis, neque ex voluntáte viri, sed ex Deo nati sunt. Et Verbum caro factum est, et habitávit in nobis: et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi Unigéniti a Patre, plenum grátiae et veritátis.

℟. Deo grátias.

Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a Bůh bylo Slovo. To bylo na počátku u Boha. Všecky věci povstaly skrze ně, a bez něho nepovstalo nic z toho, co učiněno jest. V něm byl život, a ten Život byl světlem lidí a Světlo ve tmě svítí, a tma ho nepojala. Vystoupil pak jeden člověk, byv poslán od Boha, jméno jeho bylo Jan; ten přišel na svědectví, aby vydal svědectví o Světle, by všickni uvěřili skrze něho. On nebyl Světlem, nýbrž aby svědectví vydal o Světle. Bylo však Světlo pravé, kteréž osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět. Na světě bylo, a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, a svoji ho nepřijali. Kolikokoli však jej přijali, dal jim moc státi se dítkami Božími, těm totiž, kteří věří ve jméno jeho, kteří se zrodili nikoli z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, nýbrž z Boha. (Zde kněz pokleká.) A Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi, a viděli jsme slávu jeho, slávu jako jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy.

℟. Bohu díky.